

Luther over Gal. 4 vs 17: Zij ijveren niet recht over u...

Paulus brengt de vleierij van de valse apostelen aan het licht. Met wonderlijke kunstgrepen en listen pleegt de satan door zijn dienaars op de eenvoudigen indruk te maken, zoals Paulus in Romeinen 16:18 zegt: 'Zij misleiden door hun schoon klinkende woorden en royale beloften.' Eerst zweren zij bij alles wat heilig is, dat zij niets anders zoeken dan het bevorderen van de eer van God; vervolgens vertellen zij, dat zij door de Geest gedrongen worden de enige echte waarheid te prediken, omdat zij zien hoe het arme volk verwaarloosd wordt en dat het Woord van God door de anderen niet recht onderwezen wordt; zij willen met hun prediking de uitverkorenen van de dwalingen bevrijden, zodat zij tot het ware licht en tot de rechte kennis van de waarheid komen. Tenslotte beloven zij de zekerheid van de zaligheid aan allen, die hun leer aannemen, enz. Onder het voorwendsel van vroomheid en vermomd in schaapskleren richten deze verscheurende wolven aanzienlijke schade aan in de kerk, tenzij trouwe en waakzame herders weerstand bieden.

Paulus gaat hier in op een tegenwerping. De Galaten konden immers zeggen: als u zo scherp optreedt tegen onze leraars, die toch hun best voor ons doen, dan doen zij dat, toch uit een zekere goddelijke ijver en uit zuivere liefde; dat zou toch geen belediging voor U moeten zijn, enz. Paulus zegt: ja, zij doen hun best voor jullie, maar niet op een goede manier. Zo moeten wij tegenwoordig van de sacramentariërs horen, dat wij door onze hardnekkigheid de liefde en de eenheid in de gemeente teloor doen gaan, omdat wij hun leer over de maaltijd des Heeren verwerpen. Het ware beter, zeggen zij, als wij een beetje zouden toegeven, vooral omdat er toch geen gevaar bestaat, behalve dan dat wij zo'n grote onenigheid en twist in de kerk zouden veroorzaken wegens dit ene leerstuk, dat helemaal geen hoofdrol speelt; wij zouden moeten bedenken, dat zij zich in geen enkel ander artikel van de christelijke leer van ons onderscheiden dan alleen in dit ene over de maaltijd des Heeren. Dan antwoord ik: vervloekt zij liefde en eendracht, als daarbij het Woord van God in gevaar moet komen.

Zo hebben de valse apostelen net gedaan alsof zij de Galaten zeer beminden en in een soort goddelijke jaloersheid jegens hen ontbrand waren. Jaloersheid is heel eigenlijk een liefde in toorn of om het zo uit te drukken: een vrome afgunst. In 1 Koningen 19:14 zegt Elia: 'Ik heb zeer geijverd voor de HEERE', enz. Zo windt een man zich op om zijn vrouw, een vader om zijn zoon, de broeder om de broeder, dat wil zeggen hij bemint van ganser harte, maar zo, dat hij in de ander gebreken haat en die probeert te verbeteren. De valse apostelen doen net alsof zij zich zo opwinden om de Galaten. Paulus geeft toe, dat zij in grote liefde jegens de Galaten ontbrand zijn, dat zij ijveren en zich voor hen inspannen, maar dat alles niet op een

goede manier. (...) Paulus vermaant ons hier, dat wij onderscheid moeten maken tussen goede en verkeerde ijver. (...) Paulus vermaant de Galaten: oordeel nu eens, welke ijver beter is, de mijne of die van hen, welke goed en vroom is en welke verkeerd en vleselijk is. Jullie moeten je door hun ijver niet zo vlug laten overhalen, want:

Gal. 4 vs 17 ... maar zij willen ons uitsluiten, opdat zij over jullie zouden ijveren.

Paulus wil zeggen: ja, zij branden van een geweldige ijver en liefde voor jullie en zij zijn eropuit, dat jullie van jullie kant proberen bij hen in de gunst te komen en mij daarbij buitensluiten. Als hun ijver vroom en zuiver was, dan zouden zij het vast wel verdragen, dat wij samen met hen door jullie geliefd werden, maar zij haten onze leer, daarom proberen ze op alle mogelijke manieren die weg te vagen en hun eigen leer bij jullie ingang te doen vinden. Opdat zij dat gemakkelijker bij jullie zouden kunnen bewerkstelligen proberen zij, door hun pogingen om jullie gunst te winnen, ons opzij te schuiven en ons tot jullie vijand te maken; zij willen dat jullie ons met onze leer haten en jullie ijver en liefde aan hen besteden, hen alleen liefhebben en hun leer aannemen. Zo maakt Paulus de valse apostelen bij de Galaten verdacht, doordat hij hun laat zien, dat die hen met een heel lief gezicht toch belagen om zich aan hen op te dringen. En zo vermaant Christus ons: 'Maar wacht u voor de valse profeten, die in schaapskleren tot u komen' (Mattheüs 7:15).

Paulus heeft dezelfde aanvechtingen doorstaan, waaronder ook wij tegenwoordig te lijden hebben. Te moeten zien hoe op zijn zo gedegen onderwijs zoveel sekten, valse bewegingen, politieke woelingen, veranderingen in koninkrijken, enz. zijn gevolgd en hoe daaruit ontelbare misstanden en schandalen ontstaan, is een ongerijmdheid die hem danig heeft dwars gezeten. In het boek Handelingen der apostelen 24:5 wordt hij door de Joden aangeklaagd als iemand die een pest is, die zijn volk in de gehele wereld tot oproer verwekt en die de oprichter is van de sekte der Nazarenen. Het is zoals de Joden zeggen: hij is een mens die oproer veroorzaakt, een lasteraar, hij predikt dingen, waardoor hij niet alleen de Joodse samenleving verwoest, die toch op goddelijke wetten gegrondvest is, maar hij schaft ook de wet der tien geboden af en vernietigt de ware godsdienst, de tempeldienst en ons priesterdom. In de gehele wereld strooit hij dat zogenaamde evangelie van hem uit en daaruit zijn ontelbare rampen voortgekomen, oproer, ergernissen, sekten, enz. Datzelfde moet Paulus van de heidenen horen, die in de stad Filippi schreeuwen dat hij hun samenleving verontrust en zeden leert die zij niet mogen aannemen. (...)

Zulke onlusten in de verschillende samenlevingen en andere schade, honger, oorlogen, onenigheid en sekten, hebben Joden en heidenen destijds aan het onderwijs van Paulus en de andere apostelen toegeschreven. En daarom hebben zij hen vervolgd als een publieke pest voor de vrede en de godsdienst. Maar toch hebben de apostelen zich niet aan hun ambt onttrokken, zij hebben eraan vastgehouden en Christus gepredikt en beleden. Zij wisten, dat men God meer gehoorzamen moet dan de mensen. En het is beter, dat het ganse rond der aarde in verwarring geraakt en tot een chaos van vijandigheid vervalt, dan dat Christus niet gepredikt wordt of dat ook maar één ziel verloren gaat. Intussen moeten deze kwade gevolgen van de prediking van het Evangelie de apostelen toch wel veel verdriet doen, want ze waren beslist niet van steen. (...) In ieder geval wist Paulus, dat zijn onderwijs niet de oorzaak was

van deze kwade dingen en van de sekten. Daarom verloor hij de moed niet, bleef gehoorzaam aan zijn roeping en ging rustig door en wist dat het Evangelie, dat hij predikte, 'een kracht Gods tot zaligheid is voor een ieder die geloof' (Romeinen 1:16), al mocht deze prediking ook de Joden en de heidenen nog zo dwaas en ergerlijk toeschijnen. (...)

Zo moeten ook wij tegenwoordig horen, wat eens Paulus en de apostelen moesten horen, namelijk dat uit ons Evangelie veel kwaad, oproer, oorlog, sekten en talloze boosheden zijn ontstaan; ja, wat er ook tegenwoordig niet in orde is, wordt ons toegerekend. Maar wij zaaien beslist geen ketterijen en goddeloze leerstellingen, wij prediken het Evangelie van Christus, wij prediken dat Hij rechtvaardigt en dat Hij onze Heiland is. Tenslotte moeten de tegenstanders, als zij slechts de waarheid willen erkennen, ons dit toegeven, dat wij door ons onderwijs geen aanleiding tot oproer, verkeerde bewegingen, oorlog, enz. gegeven hebben, maar dat wij onderwezen hebben, dat het openbaar gezag om het Goddelijk gebod nauwgezet gehandhaafd en geëerd moet worden. En zo zijn wij ook niet de veroorzakers van ergernissen; dat de goddelozen aanstoot nemen, is niet onze, maar hun eigen schuld. Wij hebben de opdracht om de leer van het Evangelie te prediken, niet lettend op het ergerlijke ervan. (...) Christus heeft het Evangelie gepredikt en is niet opgehouden om de ergernis die het de Joden gaf. Hij heeft gezegd: 'Laat ze maar, zij zijn blinde leidlieden van blinden' (Mattheüs 15:14). En hoe meer de overpriesters de apostelen geboden, dat zij niet in de naam van Jezus mochten onderwijzen, des te meer hebben de apostelen getuigd, dat deze Jezus, die ze gekruisigd hadden, de Heere en Christus is; allen die Hem zouden aanroepen, konden het heil verwerven. 'Er is onder de hemel aan de mensen geen andere naam gegeven, door welke het heil verkregen wordt' (Handelingen 4:12).

In dit vertrouwen verkondigen ook wij heden Christus en trekken ons niets aan van het geschreeuw van de goddeloze pausgezinden en van al onze tegenstanders, die klagen, dat onze leer schandelijk is en op oproer uitloopt, omdat zij verwarring sticht in het openbare leven, de godsdienst omverwerpt, ketterijen voortbrengt en dus de oorzaak is van al het kwaad. (...) Zij zetten een grote mond op over zulke aanstotelijkheden, dat priesters trouwen, dat wij op vrijdag vlees eten, enz. Maar dat zij zelf dagelijks door hun goddeloze leringen talloze zielen verleiden en te gronde richten, dat zij door hun slechte voorbeeld de zwakken in gevaar brengen, dat zij het Evangelie over de heerlijkheid van onze God lasteren en verdoemen, dat zij degenen, die zich inspannen voor de gezonde leer, vervolgen en doden, dat vinden ze niet erg, dat moet gehoorzaamheid en zeer welgevallige godsdienst heten. Laten we maar niet meer over hen praten, zij zijn 'blinde leidlieden van blinden'. (...) Maar wij, omdat wij geloven, willen spreken zolang wij adem hebben, wij willen de vervolging door de tegenstanders verdragen, totdat Christus, onze Hogepriester en Koning, uit de hemel wederkomt, wat, naar wij hopen, spoedig zal geschieden. Dan zal Hij als de rechtvaardige rechter wraak nemen op hen, die Zijn Evangelie niet gehoorzamen. Amen. (...)

Eerst, toen de menselijke tradities in de kerk onderwezen werden, ging de duivel niet zó tekeer. Toen die gewapende sterke zijn huis bewaarde, was alles wat hij bezat in vrede. Maar als de sterkere daarover komt, die die sterke overwint en bindt en zijn huis plundert, dan zal die daarbij vreselijk tekeergaan. Dat is het zekerste teken, dat de leer, die wij belijden, van God is. (...)